

„История“, Никола Вапцаров

Първа публикация	1946 г. В стихосбирката „Избрани стихотворения“
Жанр	Стихотворение
Внушения на заглавието	Заглавието „История“ назовава пряко миналото и науката за миналото и създава очакване именно с това да са свързани основните идеи в творбата; провокира интерес към вижданията на поета по темата.
Композиция	Текстът е структуриран в 18 четиристишни строфи. Композиционната рамка е изградена от началното поставяне на проблема за мястото на обикновените хора в страниците на историята (първите пет строфи) и от финалното обобщаващо послание на лирическия говорител към историята (последните пет строфи). В „центъра“ на тази рамка (6. – 13. строфа включително) е поставена лирическата представа за обикновения човек като отделна личност и за общността на „малките“ хора, които несправедливо остават извън „полезрението“ на историята.
Герои и образи, представи	Лирическият говорител – един от множеството незабележими, незначими за историята обикновени хора; говори и от тяхно име („ние“); посочва основанията за правото да са част от историята и търси обяснения за пренебрегването им, за отсъствието на техните съдби и дела от „многотомните писания“, въпреки че именно те са в основата на случилото се и случващото се. Историята – и написаната, но най-вече ненаписаната още, онази, която ще отрази съвремението на лирическия говорител и на всички негови събратя – „неизвестни хора“. Тя е мълчалив събеседник в диалога с нея, но отговорите и позициите ѝ са ясни – историческата наука няма да промени своята същност, ще продължи да дава стойност само на ярките личности и събития и да загърбва човешкото, повседневното, да пренебрегва нескончаемите малки битки, победи и поражения на обикновените хора. Образите на селяните, работниците, бащите, синовете, майките Представи за живота и съдбата на „малките“ хора, кафенето, синуриите, въздуха, писането на стихове и др.
Основни идеи, проблеми, мотиви и внушения	Основните идеи са свързани с несправедливостта, необективността на историята, която отразява миналото на народа, без да отчита значимостта на обикновените хора от този народ, които всъщност носят живота на плещите си, явяват се в основата на случващото се във времето и мястото, което обитават. Така се стига до внушението, че е пренебрегнат приносът, зачеркнат е животът на онези, без които не би имало развитие, не би имало история. А този живот е страдалчески, непосилен, суров, но не е лишен от духовност и именно той трябва да бъде описан в официалните исторически трудове. При представянето на проблема се откриват мотивите диалогичността и отсъствието на диалог, за съдбата на „малкия човек“, за страдалчеството и неудовлетвореността от живота, за извисяването на героите и незачитането на обикновените хора и техните жертви, за мъдростта и духовността, за раждането, смъртта и др.
Особености на стила; изразни средства и похвати	Литературната критика обикновено определя като най-характерна черта на поетиката на Вапцаров нейната диалогичност (диалога между лирическия герой и негов опонент), чрез която се противопоставят различни позиции, постигат се динамизъм и драматизъм. Често позицията на опонента е обект на ирония или сарказъм. Спецификата на езика и стила на поета се дължи и на употребата на разговорна лексика, диалектизми и технически понятия; на синтактичните

	<p>особености на речта; на умело поставените смислови акценти; на боравенето с фолклорната стилизация, митологичната образност, символиката и пр.</p> <p>Реторично обръщение („историйо“) и олицетворяване на историята – „признателна“, „разкажи със думи прости“</p> <p>Сравнения: „като отрова“, „като добитък“</p> <p>Метафори: „те нахранихме с събития“, „те напоихме богато/с кръвта на хиляди убити“, „се потехме и под езика“</p> <p>Епитети: „простата (човешка драма)“, „(нещо) хубаво и светло“, „навъсени и къси“ (стиховете)</p> <p>Инверсия: „мустаците увиснали“, „устата гладни“, „думи прости“</p> <p>Оксиморон: „оглупялата им мъдрост“</p> <p>Литота: „като мухи сме мрели“</p> <p>Синекдоха: „устата гладни“</p> <p>Символи: кръв, отрова, плач, песен, виене,</p> <p>Опозиции: минало – настояще; раждане – смърт; живот – смърт; храна – отрова; бащи – синове; песен – плач</p>
Представите за миналото и паметта	<p>Миналото е представено в две свои разновидности – официалната история и реалните съдби и събития. Очакването е и двете да са част от „многотомните писания“, но съпричастността на обикновените хора към историческото развитие е неоценена, непризнавана.</p> <p>Аналогично на миналото и паметта има два компонента – от една страна, за съхранената и предавана от историческите трудове представа за миналото, недостатъчно обективна и частична, избирателна; от друга страна, духовната памет на обикновените хора за „обикновените“ събития и личности</p>